

NÁSTROJ PRO SEBEHODNOCENÍ A HODNOCENÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

předkládáme Vám „**NÁSTROJ K HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI**“ (dále jen Nástroj). Studentům by měl sloužit jako podklad k systematictějšímu zamyšlení nad jejich pedagogickou činností a nad mírou rozvoje jejich profesních kompetencí, tedy k rozvoji sebereflektivní kompetence. Při tomto procesu je velmi důležitá pomoc a podpora od provázejících učitelů. Zpětná vazba, kterou studentům průběžně poskytují, pomáhá studentům uvědomit si i ty stránky vlastní činnosti, které by jinak zůstaly nepovšimnuty.

Nástroj obsahuje následující kompetence: **plánování výuky, vytváření prostředí pro učení, řízení a hodnocení učební činnosti žáků, reflexe a hodnocení vlastní pedagogické činnosti, zapojení do dalších činností ve škole**. Každá z těchto kompetencí je v Nástroji dále konkretizována dílčími kompetencemi, k jejichž osvojení studenti v průběhu své praktické přípravy postupně směřují. Plné zvládnutí všech kompetencí popsaných v Nástroji lze očekávat až u zkušených učitelů, proto předpokládáme, že sebehodnocení studentů a jejich hodnocení provázejícími učiteli bude kritičtější.

Doporučený postup pro práci s Nástrojem:

Na začátku praxe lze Nástroj využít pro výběr a stanovení dílčích cílů profesního rozvoje studentů v jednotlivých etapách praxe. Proto studentům i provázejícím učitelům doporučujeme seznámit se s Nástrojem již v úvodu samotné praxe. Studenti s Nástrojem pracují také v didaktických předmětech na fakultě.

V průběhu praxe lze Nástroj nebo jeho části využít k pozorování a posuzování výuky, které studenti provádějí u svých PU nebo naopak PU u studentů. Dále může Nástroj pomoci k průběžné sebereflexi pedagogické činnosti studentů a k plánování a přípravě výuky. Studenti by tedy Nástroj měli používat ve spojitosti s pedagogickým deníkem, tvorbou příprav a vyhodnocováním vlastní výuky.

Na konci praxe studenti Nástroj použijí k závěrečnému sebehodnocení. PI se pak doporučuje při závěrečném hodnocení studentů vyjít z jejich sebehodnocení a korigovat ho vlastním expertním posouzením. Doporučenou metodou je hodnotící rozhovor o kvalitách studentových výkonů, který by měl vyústit v plánování cílů dalšího profesního rozvoje studentů. Nástroj také slouží jako podklad pro závěrečný rozhovor oborových didaktiků se studenty před udělením zápočtu.

Děkujeme Vám za spolupráci!

Za Oddělení pedagogické praxe FP TUL

Mgr. Helena Picková, Ph.D.

NÁSTROJ K HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI V PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK

Název praxe:

Katedra, jméno didaktika:

Jméno studenta:

Název školy:

Jméno provázejícího učitele (PU):

I. STUDENTOVO SEBEHODNOCENÍ (vyplňuje student)

Popis způsobu sebehodnocení:

U každé dílčí kompetence odhadněte míru jejího osvojení a vyjádřete ji stupněm na škále. Pokud jste neměli možnost danou dílčí kompetenci na praxi uplatnit, zvolte stupeň N – nelze hodnotit. Stupněm na škále zhodnoťte také celkovou míru rozvoje dané kompetence a zdůvodněte své sebehodnocení slovně. Na základě realizovaného sebehodnocení si stanovte cíle pro svůj další profesní rozvoj.

Popis stupňů hodnotící škály:

A – zvládám, B – zvládám s drobnými nedostatky, C – zvládám s nedostatky, D – zatím nezvládám, N – nelze hodnotit

1. KOMPETENCE PLÁNOVÁNÍ VÝUKY		
<i>Ve svých přípravách systematicky plánuji průběh výuky, tj. co, jak a proč se mají žáci učit, vzhledem ke vzdělávacím cílům stanoveným v ŠVP, s ohledem na vzdělávací možnosti a potřeby žáků a psychologické poznatky o učení.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Stanovuji žákům dosažitelné cíle s ohledem na očekávané výstupy a klíčové kompetence vymezené v ŠVP. Cíle definuji jako aktivní výroky v jazyce žáka.	
B	Vymezuji základní a rozšiřující učivo, přizpůsobuji náročnost učiva žákům.	
C	Volím vhodný objem učiva plánovaný na jednu vyučovací jednotku.	
D	Plánuji průběh a fáze vyučovací hodiny tak, aby odpovídaly psychologickým poznatkům o učení, např. o motivaci, pozornosti, zapamatování, myšlení, nácviku dovedností.	
E	Připravuji pro žáky učební pomůcky a různorodé zdroje informací.	
F	Připravuji pro žáky otázky a úkoly vhodné náročnosti dle Bloomovy taxonomie učebních cílů za účelem pochopení, procvičení a osvojení učiva.	
G	Dokážu odhadnout čas naplánovaných učebních činností.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

2. KOMPETENCE VYTVÁŘENÍ PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ		
<i>Ve třídě vytvářím prostředí, v němž se žáci cítí dobře a mohou pracovat s vysokým nasazením. Ke každému žákovi přistupuji jako k jedinečné bytosti a bez předsudků.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Vyjadřuji se srozumitelně a kultivovaně, vhodně využívám prostředků ne-verbální komunikace.	
B	Vytvářím prostředí vzájemné úcty a respektu, poskytuji žákům pomoc a podporu.	
C	Dávám žákům prostor pro vyjádření vlastních myšlenek a názorů a podporuji jejich samostatnost a iniciativu.	
D	Poskytuji žákům dostatek času na dokončení činností, kladu důraz na kvalitu jejich práce, nikoliv na rychlost.	
E	Vedu žáky k dodržování pravidel a k ukázněnému chování.	
F	Zařazuji činnosti podporující spolupráci a vzájemnou pomoc mezi žáky, pomáhám žákům začlenit se do kolektivu třídy.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		
3. KOMPETENCE ŘÍZENÍ A HODNOCENÍ UČEBNÍ ČINNOSTI ŽÁKŮ		
KOMPETENCE REFLEXE A HODNOCENÍ VLASTNÍ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI		
<i>Používám takové výukové postupy, které umožňují žákům porozumět probírané látce, dosahovat cílů vzdělávání a získávat vnitřní motivaci k celoživotnímu učení. Dokážu své postupy kriticky reflektovat a hodnotit, sebehodnocení využívám ke zlepšování své pedagogické činnosti.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Vedu výuku podle připraveného plánu, dokážu aktuálně reagovat na vývoj vyučovací hodiny.	
B	Řídím a organizuji činnosti žáků efektivně, tj. zadávám jasné instrukce, zapojuji všechny žáky, ve výuce není chaos ani zbytečné prostoje.	
C	Dokážu zamezit nespolutracujícím chování žáků vůči učitelům a ukázat jejich chování.	

D	Průběžně udržuji a podněcuji různými prostředky motivaci a pozornost žáků.	
E	K naplnění vzdělávacích cílů a podle charakteru učiva volím vhodné vyučovací metody a organizační formy, podporuji aktivní učební činnost žáků.	
F	Přistupuji k žákům individuálně, přizpůsobuji výuku jejich vzdělávacím možnostem, u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a u žáků nadaných používám podpůrná opatření.	
G	Využívám tabuli, didaktickou techniku a další pomůcky k podpoře učební činnosti žáků.	
H	Mám nadhled nad probíraným učivem, pracuji s ním v širších souvislostech a mezipředmětových vztazích, dokážu reagovat na otázky žáků.	
I	Vedu žáky ke kontrole a sebehodnocení jejich práce, k uvědomění si podstaty a příčin jejich chyb a jejich následné opravě.	
J	Dokážu hodnotit proces i výsledky učební činnosti žáků podle kritérií stanovených školou, poskytují srozumitelnou zpětnou vazbu žákům.	
K	Nad svou pedagogickou činností zpětně kriticky přemýšlím a dovedu se poučit z chyb a ze zpětné vazby od provázejícího učitele.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

4. KOMPETENCE ZAPOJENÍ DO DALŠÍCH ČINNOSTÍ VE ŠKOLE		
<i>Zapojuji se dle požadavků provázejícího učitele a aktuálních podmínek školy do aktivit i mimo výuku, jsem proaktivní, svěřené úkoly plním zodpovědně.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Orientuji se ve školním vzdělávacím programu školy, vím, jaké stěžejní části obsahuje, dokážu popsat priority a koncepci školy.	
B	Zapojuji se do života školy i mimo vyučování, spolupracuji s ostatními učiteli.	
C	Umím popsat, jak škola spolupracuje a komunikuje s rodiči, podle možností se účastním jednání s nimi.	
D	Vím, jakou dokumentaci vedou učitelé o výuce a žácích, umím vyplňovat třídní knihu.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

5. KOMPETENCE OBOROVĚ DIDAKTICKÁ PRO VÝUKU NĚMECKÉHO JAZYKA		
I. Allgemeines - Sprachkompetenz		STUPEŇ
A	Ich verfüge über eine hohe fremdsprachliche kommunikative Kompetenz.	
B	Ich spreche laut genug und verwende adäquate prosodische Mittel (z.B. bei der Betonung von wichtigen Informationen oder beim Verschaffen der Aufmerksamkeit).	
C	Im Unterricht spreche ich vorwiegend auf Deutsch, die Muttersprache wird begrenzt und situationsadäquat gebraucht.	
D	Meine Äußerungen passe ich der kommunikativen Kompetenz der Schüler an.	
E	Ich reagiere flexibel und adäquat auf Situationen, in denen die Schüler Verständnisprobleme anzeigen (z.B. ich kann meine Äußerungen umformulieren, ich wähle geeignete Semantisierungstechniken).	
F	Ich kann den Lernstoff in Hinblick auf das Schüleralter und das Sprachniveau didaktisch transformieren.	

II. Didaktisches Vorgehen		
	Hörverstehen	
A	Vor der Präsentation des Hörtextes führe ich verschiedene vorbereitende Aktivitäten durch (Aufgabenstellung, Reaktivierung bekannter Redemittel, Erklärung der Schlüsselwörter, Mitteilung der geeigneten Hörstrategie...).	
B	Ich vermittele verschiedene Hörstrategien (global, selektiv, total) und verwende geeignete Übungstypologie.	
C	Präsentationsformen des Hörtextes passe ich an die jeweilige Unterrichtssituation/gezielt an (Hörtext in Abschnitten vs. Präsentation des ganzen Textes, HT vom Lehrer präsentiert vs. Aufnahme, mit oder ohne Schriftbild...).	
D	Nach dem Hören überprüfe ich das Verständnis und bereite produktive Aufgaben vor (Rollenspiele, Zusammenfassungen, Diskussion...).	
	Leseverstehen	
A	Vor der Präsentation des Lesetextes führe ich verschiedene vorbereitende Aktivitäten durch (Aufgabenstellung, Reaktivierung bekannter Redemittel, Erklärung der Schlüsselwörter, Mitteilung der geeigneten Lesestrategie...).	
B	Ich vermittele den Schülern verschiedene Lesestrategien (global, selektiv, total, Skimming, Scanning) sowie Lerntechniken (Unterstreichen von Vokabeln, Wörter im Wörterbuch nachschlagen) und verwende geeignete Übungstypologie.	
C	Nach dem Lesen überprüfe ich das Verständnis und bereite produktive Aufgaben vor (Rollenspiele, Zusammenfassungen, Diskussion...).	
	Sprechen	STUPEŇ
A	Ich verwende vorwiegend gesteuerte Aktivitäten, die das reproduktive und gelenkt-variiierende Sprechen umfassen.	
B	Bei Einübung der Dialoge richte ich mich nach dem methodischen Vorgehen, das auf dem Prinzip „vom Rezeptiven zum Produktiven“ beruht.	
C	Zur Entwicklung der Mitteilungsfähigkeit verwende ich verschiedene Übungsformen (Bildergeschichte, Fortsetzung einer Geschichte erfinden, eine Situation lösen...).	
D	Ich unterstütze die Schüler bei Kompensationsstrategien (Umschreiben, um Hilfe bitten...).	
E	Ich gebe den Schülern genug Sprechanlässe.	
	Schreiben	
A	Beim Schreiben als Zielfertigkeit gehe ich vom sprachlichen Muster aus.	
B	Ich verwende diverse Schreibstrategien (formale Textgestaltung, Nachschlagwerke benutzen...).	
	Sprachmittel (Aussprache, Wortschatz, Grammatik)	
A	Zur Entwicklung der korrekten Aussprache verwende ich verschiedene Übungstypologie (Diskriminierungsübungen, Identifikationsübungen, Nachsprechübungen, phonetische Einübung...).	
B	Falls nötig, mache ich die Schüler auf Unterschiede / Ähnlichkeiten zwischen dem Deutschen und Tschechischen, bzw. Englischen aufmerksam.	

C	Zur Grammatikvermittlung verwende ich im Hinblick auf das Alter, Sprachniveau und Lernstoff verschiedene methodologische Verfahren (induktiver Weg, deduktiver Weg, Sammeln-Ordnen-Systematisieren-Prinzip...).	
D	Ich vermittele Wortbedeutungen anhand verschiedener Semantisierungstechniken (Demonstration, Synonyme, Definition...).	
E	Zur Festigung von Wortschatz und Grammatik verwende ich verschiedene Übungstypen (Drill-Übungen, Lückentexte, Zuordnungsübungen...).	
F	Einzelne Sprachmittel werden möglichst mehrkanalig geübt (z.B. neue lex. Einheiten hören, lesen, schreiben und aussprechen lassen...).	
III. Fehlerkorrektur		
A	Ich sehe potenzielle Schülerfehler voraus.	
B	Fehlerkorrekturen führe ich im Hinblick auf den Zweck und Typ der Äußerung adäquat durch (z.B. freies Sprechen vs. lautes Lesen...).	
C	Schülerfehler nehme ich als Gelegenheit wahr zum gemeinsamen Nachdenken über ihre Ursachen und folglich über ihre mögliche Beseitigung.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

II. HODNOCENÍ STUDENTA CVIČNÝM UČITELEM (vyplňuje cvičný učitel)

Popis stupňů hodnotící škály:

A – student zvládá, B – student zvládá s drobnými nedostatky, C – student zvládá s nedostatky, D – student zatím nezvládá

HODNOCENÍ MÍRY OSVOJENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTEM	
PROFESNÍ KOMPETENCE	STUPEŇ
Plánování výuky	
Vytváření prostředí pro učení	
Řízení a hodnocení učební činnosti žáků	
Sebehodnocení a sebereflexe	
Zapojení do dalších činností ve škole	
Oborově didaktické kompetence pro výuku německého jazyka	
	SLOVNÍ HODNOCENÍ
PŘÍSTUP STUDENTA K ŽÁKŮM	
STUDENTOVA SPOLUPRÁCE S CVIČNÝM UČITELEM	
VYJÁDŘENÍ KE STUDENTOVU SEBEHODNOCENÍ	
DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ STUDENTŮV ROZVOJ	
Navrhuji udělit zápočet z praxe:	ANO
	NE
Datum:	Podpis cvičného učitele:
Datum:	Podpis studenta:

III. VÝKAZ O DOCHÁZCE STUDENTA NA PRAXI

(vyplňuje student, podpisem potvrdí provázející učitel)

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:

Podpis provázejícího učitele: